

HAZIRGIYİM VE KONFEKSİYON SEKTÖRÜNÜN
2009 OCAK - MART
İHRACAT PERFORMANSI ÜZERİNE
KISA DEĞERLENDİRME

2009 Ocak-Mart Üç Aylık Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı

2009 yılının Ocak-Mart döneminde Türkiye'den 3,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. 2008 yılının Ocak-Mart ilk üç aylık dönemi ile karşılaştırıldığında, ihracatta dolar bazında %28,2 düşüş meydana gelmiştir. 2008 yılını %2,1 oranında ihracat düşüşü ile kapatan hazır giyim ve konfeksiyon sektöründe, ihracat 2009 Ocak ayında %20,2 oranında, Şubat ayında %34,3 oranında ve Mart ayında %30,4 oranında azalmıştır.

İhracatı 2009 yılının ilk çeyreğinde %28,2 oranında azalan hazır giyim ve konfeksiyon sektörü, aynı dönemde ihracatı %52,9 oranında azalan taşıt araçları ve yan sanayi sektörünün ardından, en fazla ihracat yapan ikinci sektör durumuna gelmiştir.

Diğer yandan, 2009'un Ocak-Mart ilk üç ayında Türkiye genel ihracatı %32,9 oranında düşüşle 31,3 milyardan 21 milyar dolara gerilemiştir. Sanayi ürünleri ihracatı ise %35,1 oranında azalarak 21,8 milyardan 14,2 milyar dolar düzeyine inmiştir. Hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatındaki düşüşün (%28,2) hem genel ihracattaki %32,9'luk hem de sanayi ürünleri ihracatındaki %35,1'lik düşüşlerden oransal olarak az olması, sektörün ihracattaki ciddi kayıplara rağmen genel ihracat performansından ve sanayi ürünleri ihracat performansından daha iyi bir performans gösterdiğini ortaya koymaktadır.

Genel İhracat Performansı İçinde Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatının Payı			
<i>Birim: 1000 \$</i>	2008 Ocak - Mart	2009 Ocak - Mart	<i>Değişim %</i>
Türkiye Genel İhracatı	31.326.902	21.009.078	-32,9
Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatı	4.305.809	3.090.320	-28,2
Haz. ve Konf. İhracatının Payı %	13,7	14,7	
Sanayi Ürünleri İhracatı	21.817.539	14.162.460	-35,1
Haz. ve Konf. İhracatının Sanayi Ürünleri İhracatındaki Payı %	19,7	21,8	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

2009 Ocak-Mart döneminde, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının Türkiye genel ihracatı içindeki payı %13,7'den %14,7'ye, sanayi ürünleri ihracatındaki payı ise %19,7'den %21,8'e yükselmiştir.

Ülke Grupları Bazında Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracatındaki Gelişmeler

2009 yılının Ocak-Mart döneminde, Ortadoğu ülkeleri hariç belli başlı tüm ülke gruplarına hazır giyim ve konfeksiyon ihracatında %4,5 ile %42,2 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur. Hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının yılın ilk çeyreğinde artış kaydettiği yegane ülke grubu Suudi Arabistan, Irak, İran, İsrail, Kuveyt gibi ülkelerin gruplandırıldığı Ortadoğu Ülkeleri'dir. Bu ülke grubuna 2008 yılının Ocak-Mart dönemine kıyasla %19,6 oranında artışla 2009 yılının ilk çeyreğinde 111,1 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır. Bu tek ülke grubunda kaydedilen ihracat artışının dolar değerinin yüksek olmaması sebebiyle, toplam ihracata olumlu katkısı hissedilmemektedir.

Başlıca Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı					
	2008 Ocak - Mart 1000 \$	Toplam Konf'da Pay %	2009 Ocak - Mart 1000 \$	Toplam Konf'da Pay %	Değişim %
AB Ülkeleri Toplamı	3.466.238	80,5	2.479.418	80,2	-28,5
Diğer OECD Ülkeleri Toplamı (ABD,Kanada, İsviçre vb)	250.839	5,8	144.886	4,7	-42,2
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Makedonya, KKTC, vb)	33.757	0,8	20.780	0,7	-38,4
Eski S.S.C.B Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Azerbaycan, Özbekistan vb)	156.082	3,6	97.604	3,2	-37,5
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (S. Arabistan, İsrail, Kuveyt vb)	92.898	2,2	111.078	3,6	19,6
Afrika Ülkeleri Toplamı (Mısır, Tunus, Cezayir , GAC vb)	66.432	1,5	63.414	2,1	-4,5
Diğer Asya Ülkeleri (Çin, Hindistan, Malezya, Tayvan vb)	15.308	0,4	12.329	0,4	-19,5
Diğer Ülkeler ve Bölgeler Toplamı	224.255	5,2	160.811	5,2	-28,3
Toplam Hazır giyim ve Konfeksiyon İhracat Kaydı	4.305.809	100	3.090.320	100	-28,2

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Diğer ülke grupları ele alınacak olursa, 2009 yılının Ocak-Mart aylarında 27 AB ülkesine 2,5 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmış olup ihracatta 2008 yılının ilk üç ayına kıyasla %28,5 oranında düşüş olmuştur. 3,1 milyar dolarlık Türkiye toplam hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 2,5 milyar dolarlık kısmı, diğer bir ifade ile %80,2'lik bölümü 27 AB ülkesine yapılmıştır.

Küresel krizle birlikte, AB pazarlarındaki daralma 2009 yılının ilk üç ayı itibariyle hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımıza hissedilir şekilde yansımaktadır.

ABD, Kanada, Meksika, Norveç, İsviçre gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer OECD Ülke Grubu"na 2008 yılının Ocak-Mart dönemine kıyasla 2009 yılının Ocak-Mart aylarında %42,2 oranında düşüş ile 144,9 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilirken, Makedonya, Arnavutluk, Bosna Hersek gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer Avrupa Ülke Grubu"na hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, %38,4 oranında azalarak dolar bazında 33,8 milyondan 20,8 milyona düşmüştür.

Diğer taraftan, Eski SSCB Ülkeleri'ne 2009 yılının Ocak-Mart aylarında %37,5 oranında düşüşle 97,6 milyon dolarlık, Afrika Ülkeleri'ne %4,5 oranında düşüşle 63,4 milyon dolarlık ve Diğer Asya Ülkeleri'ne %19,5'lik düşüş ile 12,3 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Belli Başlı Pazarlara Hazır Giyim ve Konfeksiyon İhracatında Meydana Gelen Gelişmeler

2009 yılının ilk üç ayında Türkiye'den en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen ülkeler, toplamdan aldıkları paylar itibariyle %26,5 pay ile Almanya, %11 pay ile İngiltere, %7,7 pay ile Fransa, %7 pay ile İspanya ve %6,6 pay ile İtalya olarak sıralanmaktadır. Hollanda, Danimarka, ABD, İsveç ve Belçika konfeksiyon ihracatında diğer önde gelen ülkelerdir.

Ocak-Mart 2009'da Almanya'ya ihracat %23,6 oranında düşüş ile 820 milyon dolar olurken, İngiltere'ye ihracat %42,8 oranında düşüşle 593,7 milyon dolardan 339,8 milyona gerilemiştir.

En fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen ilk on ülkenin hepsinde istisnasız %12,9 ile %51,6 oranında değişen oranlarda ihracat düşüşleri olması dikkat çekicidir.

En düşük oranlı ihracat düşüşü (%12,9) bir Akdeniz ülkesi İspanya için sözkonusu olurken, en yüksek oranlı ihracat düşüşü %51,6 ile dünyanın en büyük pazarı ABD'de olmuştur.

Üçüncü büyük pazarımız durumundaki Fransa'ya ihracatta 2009 yılının Ocak-Mart döneminde %22,4'lük bir düşüş meydana gelmiş ve 237,3 milyon dolarlık ihracat yapılmıştır.

Dördüncü büyük pazar konumundaki İspanya'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı, 2009'un ilk üç ayında %12,9 oranında düşüş kaydederek 217,3 milyona gerilemiştir.

-Beşinci büyük pazar İtalya'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı ise %20,6 oranında düşüşle 258,6 milyon dolardan 205,3 milyona gerilemiştir.

Altıncı büyük pazar Hollanda'ya hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı 2009'un ilk çeyreğinde %40,1 oranında düşüşle 304,2 milyondan 182,3 milyon dolara gerilerken, yedinci sırada Danimarka'ya ihracat %35,1 oranında düşüşle 90,9 milyona inmiştir.

Sekizinci büyük pazar ABD'ye hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 2009 yılının Ocak-Mart aylarında 151,5 milyondan 73,3 milyona, hemen hemen yarı yarıya düşmesi, ABD'nin toplam ihracattan aldığı payı %3,5'ten %2,4'e düşürmüştür.

2008 yılı sonunda en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihraç edilen dokuzuncu pazar olan Rusya Federasyonu 48,1 milyon dolarlık ihracat değeri ile 2009'un Ocak-Mart ilk üç ayı itibarıyla 11. sıraya gerilemiştir.

Türkiye'nin en fazla hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yaptığı ülkeler aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE HAZIRGIYIM VE KONFEKSİYON İHRACATI					
EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER / \$ SIRALI					
MART 2009					
	2008	TOPLAM	2009	TOPLAM	09 / 08
	OCAK -MART	KONF'DA PAY	OCAK - MART	KONF'DA PAY	DEĞİŞİM
	1000 \$	%	1000 \$	%	%
ALMANYA	1.073.542	24,9	819.959	26,5	-23,6
İNGİLTERE	593.670	13,8	339.810	11,0	-42,8
FRANSA	305.574	7,1	237.253	7,7	-22,4
İSPANYA	249.393	5,8	217.327	7,0	-12,9
İTALYA	258.555	6,0	205.341	6,6	-20,6
HOLLANDA	304.209	7,1	182.293	5,9	-40,1
DANİMARKA	139.940	3,3	90.866	2,9	-35,1
ABD	151.463	3,5	73.309	2,4	-51,6
İSVEÇ	79.001	1,8	64.093	2,1	-18,9
BELÇİKA	86.217	2,0	62.394	2,0	-27,6
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	3.241.564	75,3	2.292.645	74,2	-29,3
TOPLAM KONFEKSİYON İHRACATI	4.305.809	100,0	3.090.320	100,0	
İLK 10 ÜLKENİN PAYI	75		74		

KAYNAK: İHRACAT-NET Bilgi Sistemi

Üretim ve Kapasite Kullanımındaki Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Mart ayında açıklanan Sanayi Üretim Endeksi'ne göre, 2009 yılının Ocak ayında giyim eşyası imalatında üretim endeksi, bir önceki aya göre yani 2008 Aralık ayına göre %3,7 oranında artmış, 2008 yılının aynı ayına (Ocak) göre ise %13,9 oranında düşmüştür.

Yine TÜİK tarafından en son açıklanan verilere göre, giyim eşyası imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı 2008 yılının Şubat ayında %83,5 iken, 2009 yılının Şubat ayında %74,2'ye gerilemiştir. Buradan, giyim eşyası imalat sanayiinde kapasite kullanım oranının, 2009 yılının Şubat ayında bir önceki yılın Şubat ayına göre %11,1 oranında gerilediği anlaşılmaktadır.

2009 Yılı Mart Mart Ayında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatına Euro/Dolar Paritesi'nin Etkisi

Ocak-Mart Dönemi

2009 yılı Ocak-Mart döneminde, geçen yılın aynı dönemine oranla %28,2'lik düşüşle 3,1 milyon dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Söz konusu ihracatın, 2,5 milyon dolarla **%80,2'si** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır**.

2008 yılı Ocak-Mart döneminde 1 Euro 1,50 ABD Doları'na eşit iken, **2009 yılının Ocak-Mart** döneminde Euro'nun değeri ABD Doları'na karşı **%12,8'lik düşüşle 1,31 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Ocak-Mart döneminde Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%12,8 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %11,25 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Ocak-Mart döneminde gerçekleştirilen 3,1 milyar dolarlık hazır giyim ve konfeksiyon ihracatının 2,5 milyon dolarlık bölümünün Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, **2,5 milyon dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %12,8'lik fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 2,5 milyon dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %12,8'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında, 2,8 milyar dolarlık gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda **2009 yılı Ocak-Mart döneminde reel bazda toplam ihracat tutarı 3,4 milyar dolar** olmaktadır.

Söz konusu ihracat tutarı, 2008 yılı Ocak-Mart döneminde gerçekleştirilen 4,3 milyar dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Ocak-Mart döneminde**

hazırgiyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansında %28,2'lik düşüş değil, reel anlamda %20,8'lik düşüş meydana gelmiştir.

Mart Ayı

2009 yılı Mart ayında geçen yılın aynı ayına oranla %30,4'lük düşüşle 975,3 milyon dolarlık hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatı yapılmıştır.

Söz konusu ihracatın, 762,3 milyon dolarla **%78,2'si** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır.**

2008 yılı Mart ayında 1 Euro 1,55 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Mart ayında** Euro'nun değeri ABD Doları'na karşı **%15,9'luk düşüşle 1,30 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Mart ayında Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%15,9 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %15,9 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Mart ayında gerçekleştirilen 975,3 milyon dolarlık hazırgiyim ve konfeksiyon ihracatının 762,3 milyon dolarlık bölümünün Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, **762,3 milyon dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %15,9'luk fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 762,3 milyon dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %15,9'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 883,7 milyon dolarlık gerçek değere ulaşmakta ve bu durumda **2009 yılı Mart ayında reel bazda toplam ihracat tutarı 1,1 milyar dolar** olmaktadır.

Söz konusu ihracat tutarı, 2008 yılı Mart ayında gerçekleştirilen 1,4 milyar dolarla kıyaslandığında ise, **2009 yılının Mart ayında hazırgiyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansında %30,4'lük düşüş değil, reel anlamda %21,7'lik düşüş** meydana gelmiştir.

	2008	2009	
Aylar	Çapraz Kur	Çapraz Kur	08 / 09 Değişim %
Ocak	1,47023	1,33181	-9,41
Şubat	1,47316	1,28049	-13,08
Mart	1,54925	1,30240	-15,93
Ocak-Mart	1,49712	1,30525	-12,82

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi*

01.04.2009